(Малоросійська балада)

"Нуте, хлопці! швидко, шпарко!
Музики, заграйте!
Гей, шинкарю, гей, шинкарко,
Горілки давайте!"
Ріжуть скрипки і бандури,
Дівчата гопцюють;
Хлопці, піт аж ллється з шкури,
Коло їх гарцюють.
Бряжчать чарки, люльки шкварчать,
Шумує горілка;
Стук, гармидер, свистять, кричать,
Голосить сопілка.
Пан Твардовський в кінці стола
З поставця черкає.
"Гуляй, душа! тра-ла-ла-ла!" —
На ввесь шинк гукає.
В батька й матір отамана
І громаду лає;
Скрутив жида, як гамана,
Ще й усом моргає!
Сікнувсь улан — він вздовж його
Шаблюкою тріснув.
Улан — тю-тю!.. га-га!.. го-го!..
Зайцем в кутку приснув.
Взяв набакир писар шапку,
Пан грішми забрязкав.
Аж гульк! писар — верть в собаку
І на всіх загавкав.
А шевцеві пан Твардовський
В такі знаки дався,
Що, мабуть, із час московський
Барилом качався.

В ніс втеребив дві бурульки;
З бурульок, мов з кухви,
Б'ють під стелю через рульки
Джерела сивухи.
Б'ють джерела... пан-гульвіса
Кухоль підставляє;
Аж зирк в кухоль! — що у біса?
В'юн на дні іграє!
"Дух святий; миряни, з нами!
Вилупіть лиш баньки!"
В'юн утік, а цап з рогами
Вилазить із склянки.
Мекнув, мов його родимець
Почав мордувати.
Та й стриб в комин; аж гульк — німець
Стоїть серед хати!
Ніс — карлючка, рот свинячий,
Гиря вся в щетині;
Ніжки курячі, собачий
Хвіст, ріжки цапині.
Дриг ногою!.. Круть ріжками!..
В пояс поклонився:
"Ну, Твардовський, час, із нами
Щоб ти розплатився!
Гуляв єси, верховодив,
Усім взнаки дався;
Дівчат дрочив, жінок зводив,
Над всіма знущався.
Чого душа забажала,
Мав всього ти стільки!..
Курей, ковбас, м'яса й сала,
Бочками горілки.
Нагрів і нам ти чуприну,
Як сам здоров знаєш:
Окульбачиш, мов скотину,

Та всюди й гасаєш.
Годі глузувать з чортами,
Слова — не полова.
Чи забув, яка між нами
З тобою умова?
Лиса гора... бритва... палець...
Паперу під карти...
Гайда в пекло!.. Кров на смалець,-
З чортами не жарти.
В письмі стоїть, читай сміло:
На кагал бісовський
З начинкою душу й тіло
Одписав Твардовський.
Служить йому чорти мають
(Так прийшлось в умову),
Поки в Римі не піймають,
Амінь сьому слову!
Що тепер, Твардовський, буде,
Про те в пеклі знають:
Сю корчму хрещені люде
Римом називають".
"Бач, чортяка!., бач, падлюка!..
Як умудрувався!
Се вже, бач, німецька штука,-
Твардовський озвався.

Та вже ж чи йти в пекло справді,
То й підем, байдуже!
Але й ти роби по правді
І не чванься дуже.
Заглянь в контракт свій зі мною,-
Яка там умова?"
"Ще три штуки за тобою;
Витнеш — ні півслова!"
"От, бач, висить над дверима,

Завбільшки із цапа,
Перед твоїми очима
Мальована шкапа.
Нехай шкапа підо мною
Огиром гарцює;
Нехай крутить головою,
Стриба і басує.
Ти тим часом піску в жменю:
Гарапник трійчатий
Сплети з піску, як з ременю,
Коня поганяти;
Ще ж попасать коня треба,
Стать на одпочинок:
То вже, гляди, щоб, як з неба,
Вродився будинок.
Будинок з лушпин горіха,
Отам за байраком;
Із борід жидівських стріха,
Цвяхована маком.
От і гвіздок на починок
Чверть ліктя завдовжки.
По три в кажду вбий з мачинок,
А менше — ні трошки".
Біс перистий свиснув, кляснув,-
Аж кінь вже басує;
Батіг з піску в руці ляснув...
Твардовський сумує.
Скік в стремена, давай драла...
Аж що за одмінок?
Стріха в хмарах заблищала,
І стоїть будинок.
"Виграв справу! Бач, псяюха,
Задихавсь, мов скажений.
Ну, тепер скупайсь по уха
В водиці свяченій".

"Змилуйсь, свате, я в сій зроду
Лазні не купався".
Скорчивсь, зморщивсь — шубовсть в воду
Та й назад порвався.
Захлинувся, чхнув і приснув,
Тричі закрутився,
Тричі тупнув, тричі свиснув,
Аж шинк затрусився.
Хмара, як ніч, налетіла,
І сонце сховалось;
Галок, круків, ворон сила
На стрісі зібралось!
Крукають, кавчать, мекечуть
Всіма голосами:
То завиють, то шепечуть,
Бряжчать ланцюгами!
"Ну, Твардовський, другу справу
Виграли чортяки!"
"Не кваптесь лиш: ще на славу
Втру я вам кабаки.
Куц програв, куц виграв справу.
Ще як доведеться.
Виграй третю,— глянь на лаву:
Що тобі здається?
Цмокнись з жінкою моєю,
Вона твоя буде;
Як я жив на світі з нею
Про те знають люде.
Будь ти їй за чоловіка
(Остання умова).
Присягайсь любить довіка,
Та тогді й ні слова!
Нехай піп вам руки зв'яже,
Тепер, по сій мові,
Люде добрі, що чорт скаже,-

Бувайте здорові!"
А чортові не до соли:
Хвостиком киває,
Ніс скопилив, мов ґринджоли,
І дверей шукає.
Стриб по хаті, хап за клямку,
Твардовський — по пиці,
Трісь по гирі — розбив склянку
І горщик з полиці.
"Ей, не бийсь,— кажу,-— Твардовський!
Гвалт, рятуйте, люде!
Бо вилаю по-московській,-
Сором слухать буде".
А тим часом скік к одвірку —
Ну цапом стрибати!
З прогонича зуздрів дірку —
Та й шморгнув із хати.
"Ой, держіть, ловіть псяюху!" —
Усі загукали,
А псяюхи нема й духу:
Поминай, як звали!
"Жінко люба, годі плакать,-
Твардовський озвався,-
Хотів з чортом вас посватать,-
Та й чорт одцурався.
Мабуть, всі чорти — бурлаки,
Та ще й розум мають,
Знають, де зимують раки,-
Од жінок втікають.
Може, в пеклі інше діло,
В нас сього немає:
Жінка гризе душу й тіло,
Мужик попиває!
Нуте ж, хлопці, швидко, шпарко!
Музики, заграйте!

Гей, шинкарю! Гей, шинкарко!
Горілки давайте!"
[1827]